

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
Σεπτέμβριος 2012

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ο ουσιαστικός διάλογος της πολιτείας με την επιχειρηματική κοινότητα καταλύτης της εξόδου από την κρίση

Ο ΣΕΒ παρακολουθεί με μεγάλο ενδιαφέρον την δραστηριοποίηση της κυβέρνησης και τη πρόσφατη δημοσιοποίηση των προτεραιοτήτων του Υπουργείου Ανάπτυξης που αφορούν μεταρρυθμίσεις και μέτρα για τα οποία έχει δεσμευτεί. Συμμεριζόμαστε απόλυτα την ανάγκη εκτέλεσης των έργων υποδομής που προωθεί το Υπουργείο και πιστεύουμε ότι αυτά θα αποτελέσουν βασική παράμετρο συμπλήρωσης και εκσυγχρονισμού της υποδομής της χώρας. Παρακολουθούμε με ενδιαφέρον τις προσπάθειες της κυβέρνησης να διαπραγματευθεί κρίσιμες συμφωνίες με τους δανειστές της χώρας και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την αποκατάσταση της ρευστότητας της οικονομίας.

Η επιχειρηματική κοινότητα της χώρας διαπιστώνει με ικανοποίηση την απόφαση της κυβέρνησης να δώσει ώθηση στις ιδιωτικές επενδύσεις με την εις βάθος μεταρρύθμιση του συστήματος αδειοδότησης, της απλοποίησης του ΕΣΠΑ και του επενδυτικού νόμου καθώς και την διαμόρφωση της αναγκαίας εθνικής στρατηγικής εξαγωγών. Αποτελεί κατεπείγουσα ανάγκη να υπάρξει αναστροφή της καταστρεπτικής καθοδικής πορείας της οικονομίας και της καθίζησης των επενδύσεων.

Δυστυχώς, η πρωτοφανής και συνεχιζόμενη ύφεση και η κρίση ρευστότητας έχουν πλήξει καίρια τις ελληνικές επιχειρήσεις και έχουν περιορίσει στο ελάχιστο τα περιθώρια που έχουν ώστε να επενδύουν και να δημιουργούν απασχόληση.

Η συρρίκνωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας όμως δεν μπορεί να αναστραφεί χωρίς ολοκληρωμένες παρεμβάσεις. Χρειάζονται μεγάλες αλλαγές σε πολλαπλά μέτωπα προκειμένου η ελληνική οικονομία να καταστεί δυναμική, ανταγωνιστική και εξωστρεφής, να μπορέσει να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και παράλληλα να τονώσει το αίσθημα κοινωνικής συνοχής.

Μια ολοκληρωμένη πολιτική για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας περιλαμβάνει περισσότερους του ενός πυλώνες και συνδυασμούς πολιτικών και δράσεων. Υπάρχει ανάγκη από ένα αποτελεσματικό πλαίσιο μέτρων για την ενθάρρυνση των επενδύσεων, δράσεων για την ανάδειξη νέων και δυναμικών επιχειρήσεων, πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη της καινοτομίας στο σύνολο της οικονομίας, για στήριξη των εξαγωγών και ευρύτερα της εξωστρέφειας.

Προϋπόθεση και πρώτο μέλημα για την εκπόνηση μιας αποτελεσματικής πολιτικής για την ανάπτυξη είναι μια συντονισμένη πρωτοβουλία αποκατάστασης της ρευστότητας στις επιχειρήσεις και αντιμετώπισης του υψηλού κόστους δανεισμού.

Εξίσου σημαντικό θέμα είναι η εθνική πολιτική για ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Για να σχεδιαστεί αποτελεσματικά η πολιτική αυτή θα χρειασθεί νέες μεθόδους συνεργασίας και διαβούλευσης της δημόσιας διοίκησης με την επιχειρηματική κοινότητα, με γνώμονα το συντονισμό των δυνάμεων και την αξιοποίηση των πόρων για την ανόρθωση της οικονομίας.

Είναι επιβεβλημένη η καθοριστική συμμετοχή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην διακυβέρνηση του σχεδιασμού και αλλά και της υλοποίησης των δράσεων ανάκαμψης και ανάπτυξης της οικονομίας.

Ο ΣΕΒ θεωρεί απαραίτητη την ενεργοποίηση ενός θεσμού, όπως του Εθνικού Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας (ΕΣΑΑ) και των επιτροπών του (Εξωστρέφεια, Καινοτομία, Βιώσιμη Ανάπτυξη, Ανταγωνιστικότητα, ΜμΕ) ως βασικού πεδίου διαβούλευσης και συντονισμού των πολιτικών για την ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία, την εξωστρέφεια και τις επενδύσεις.

Ο αναγκαίος διάλογος της επιχειρηματικής κοινότητας με την πολιτεία περιστρέφεται γύρω από 3 βασικούς άξονες, δηλαδή τη στρατηγική παραγωγικών επενδύσεων, την καινοτομία στην ελληνική παραγωγή και την εξωστρέφεια

1. Πολιτική παραγωγικών επενδύσεων στη βάση τομεακών προτεραιοτήτων

Είναι γεγονός ότι η ελληνική οικονομία βρίσκεται ενώπιον προβλημάτων ακόμη πιο σύνθετων από την καθίζηση της ζήτησης και την ασφυκτική έλλειψη ρευστότητας. Η επανέναρξη του αναπτυξιακού κύκλου θα προσκρούσει στη αδυναμία να αναπτύξουμε διακριτό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και να αλλάξουμε τους όρους συμμετοχής μας στο διεθνή καταμερισμό εργασίας. Όλοι συμφωνούμε στην ανάγκη να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα, η εξωστρέφεια των επιχειρήσεων και η καινοτόμος επιχειρηματικότητα καθώς και στην ανάγκη βελτίωσης του διοικητικού περιβάλλοντος των επιχειρήσεων.

Όμως αυτό που λείπει είναι η επικέντρωση σε προτεραιότητες, στις οποίες πρέπει να εστιασθεί η συλλογική προσπάθεια. Χρειαζόμαστε επεξεργασμένες πολιτικές διακριτές για κλάδο δραστηριότητας ή ευρύτερη αλυσίδα αξίας. Τα προβλήματα και η ανάγκη βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας στις επιχειρήσεις, η βελτίωση της καινοτόμου επίδοσης, η απλοποίηση του διοικητικού περιβάλλοντος, οι αναγκαίες δικτυώσεις και συνεργασίες δεν είναι τα ίδια σε όλους τους τομείς δραστηριότητας.

Σήμερα, πρέπει να εξειδικεύσουμε αυτά τα ζητήματα και να προχωρήσουμε στην εκπόνηση σχεδίων ανάκαμψης ή ανάπτυξης τομέων προτεραιότητας για την ελληνική οικονομία. Ο ΣΕΒ παράλληλα με την παρουσίαση της πρότασης «Greece 10 Years Ahead: νέο μοντέλο ανάπτυξης και στρατηγική» έχει ήδη προχωρήσει στην εκπόνηση ανάλογων σχεδίων για 8 παραγωγικούς τομείς της χώρας (πρόκειται για τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, την Υγεία, την Ενέργεια, τη Περιβαλλοντική Βιομηχανία, την Εφοδιαστική Αλυσίδα, τα Δομικά Υλικά, το βιομηχανικό εξοπλισμό, τα Τρόφιμα, τη Συσκευασία κ.ά).

Πρόκειται για σχέδια, στο πλαίσιο των οποίων υπάρχει πρόταση ανάθεσης ρόλων στο σύνολο των εμπλεκομένων (επιχειρήσεις-συλλογικοί φορείς-δημόσια διοίκηση) καθώς και μέριμνα για τη διοχέτευση των λιγοστών πόρων που απομένουν σε διακριτές προτεραιότητες.

Στο πλαίσιο αυτό οι δημόσιοι πόροι που κατευθύνονται στη στήριξη των επενδύσεων και της επιχειρηματικότητας ευρύτερα (ΕΣΠΑ, Επενδυτικός Νόμος) πρέπει να αποκτήσουν ένα εντελώς νέο προσανατολισμό και να εξυπηρετούν ευθέως τις σημερινές και αυριανές προτεραιότητες της οικονομίας.

Ενδεικτικά και μόνο, όσον αφορά τον Επενδυτικό Νόμο εκτός από την ανάγκη απλοποίησης του ώστε να αποτελέσει ένα αποτελεσματικό εργαλείο τόνωσης των επενδύσεων πρέπει να δούμε σοβαρές τροποποιήσεις με σημαντικότερη την κλιμάκωση της κρατικής ενίσχυσης ανάλογα με κρίσιμα τομεακά κριτήρια (ανάπτυξη κρίσιμης τεχνολογίας για τον τομέα, συνέργειες με τον περιβάλλοντα παραγωγικό ιστό, ανάπτυξη της αλυσίδας αξίας).

Σε κάθε περίπτωση υπάρχει ανάγκη να υπάρξει ουσιαστική αξιολόγηση των ενισχύσεων που έχουν διοχετευθεί μέχρι σήμερα, μέσω Επενδυτικού Νόμου, ιδιαίτερα στα σημεία που αφορούν ανάπτυξη καινοτομίας, τόνωση επενδύσεων στην περιφέρεια, βιωσιμότητα επενδύσεων κλπ. Από μια πραγματική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των κρατικών ενισχύσεων θα προκύψουν ουσιαστικά συμπεράσματα για μια νέα απαραίτητη πολιτική επενδύσεων της χώρας.

Είναι σημαντικό να εκπονηθούν νέα καινοτόμα εργαλεία ενθάρρυνσης των επενδύσεων με αποφασιστική στροφή σε νέες μορφές χρηματοδότησης, απλές δομές, μηχανισμούς στήριξης ανάλογα με τις ειδικότερες ανάγκες και τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του κάθε τομέα.

Συνοπτικά, τα κρίσιμα προς συζήτηση θέματα είναι τα εξής:

- Έναρξη ευρείας δημόσιας διαβούλευσης για την εκπόνηση σχεδίων ανάπτυξης στρατηγικών τομέων της οικονομίας.
- Αναθεώρηση Επενδυτικού Νόμου 3901/2011 (απλοποίηση και συνάρτηση των ενισχύσεων με κρίσιμα τομεακά κριτήρια).
- Επανεξέταση των μέσων ενίσχυσης της επενδυτικής δραστηριότητας με διάδοση της χρήσης ανακυκλούμενων χρηματοδοτήσεων.
- Προετοιμασία και εκπόνηση του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 στη βάση προτεραιοτήτων της οικονομίας με συνδυασμό χρηματοδοτικών ενισχύσεων και εξειδικευμένων υπηρεσιών στήριξης των επιχειρήσεων.

2. Ανάπτυξη και ενσωμάτωση της καινοτομίας στην ελληνική παραγωγή

Ο ΣΕΒ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η επανεκκίνηση της οικονομίας ούτε είναι δεδομένη ούτε μπορεί να ακολουθήσει την πεπατημένη των προηγούμενων δεκαετιών. Σήμερα οφείλουμε να σκεφθούμε την ανάπτυξη της χώρας όχι απλά με μέτρο την οικονομική μεγέθυνση, αλλά με γνώμονα το γεγονός ότι η ελληνική παραγωγή πιέζεται αμφίπλευρα από παραγωγούς χωρών χαμηλού κόστους εργασίας- που δεν είναι πια ανειδίκευτη, αλλά και από παραγωγούς με σημαντικές τεχνολογικές και παραγωγικές ικανότητες που δραστηριοποιούνται σε

εξόχως ανταγωνιστικές οικονομίες. Είναι γεγονός ότι με τις ανεπαρκείς επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας σε όρους οικονομίας της γνώσης καθ' όλη τη διάρκεια της ανοδικής πορείας, φθάσαμε σε σημείο οι εταίροι και δανειστές της χώρας να θεωρούν, σήμερα, ως διέξοδο για την χώρα και να την επιβάλλουν, τις χαμηλές αμοιβές και την εσωτερική υποτίμηση εν γένει.

Ανεξάρτητα από τον τρόπο προσέγγισης είναι γεγονός ότι ενώ την κρίσιμη, πριν την κρίση 15ετία (1994- 2007) η οικονομία συνολικά σημείωνε μεγέθυνση και συνέκλινε με τις οικονομίες της ΕΕ, παράλληλα απέκλινε σε όρους οικονομίας της γνώσης. Σε αυτό συνέβαλαν η περιορισμένη ανάπτυξη καινοτομίας, η ισχνή παρουσία της ελληνικής παραγωγής σε δυναμικούς και ανταγωνιστικούς τομείς της διεθνούς οικονομίας και το χαρακτηριστικά μικρό μέσο μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων. Αυτές οι υστερήσεις οδήγησαν νομοτελειακά στην κρίση ανταγωνιστικότητας συνολικά της χώρας (παρά τις μεμονωμένες εξαιρέσεις) και έχουν προσδώσει στην ελληνική οικονομία χαρακτηριστικά αποκλίνουσας, από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές, οικονομίας.

Οι εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις επιδόσεις στην έρευνα και στην καινοτομία, κατατάσσουν την Ελλάδα, σταθερά, στις χώρες με μέτριες επιδόσεις και σίγουρα χαμηλότερα από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Ενώ το επιστημονικό και ερευνητικό δυναμικό της χώρας είναι αξιόλογο και καταρτισμένο, σήμερα η έρευνα δύσκολα μετατρέπεται σε καινοτομία, η οποία με τη σειρά της ακόμα πιο δύσκολα μετασχηματίζεται σε βιώσιμη επιχειρηματικότητα. Στα κύρια εμπόδια ανάπτυξης καινοτομίας κατατάσσεται η έλλειψη χρηματοδότησης, οι παρωχημένες δομές στήριξης της επιχειρηματικότητας, η αναποτελεσματική σύνδεση της έρευνας με την καινοτομία και της καινοτομίας με τις ανάγκες της αγοράς, κτλ.

Εν μέσω της συνεχιζόμενης οικονομικής ύφεσης και της κατάρρευσης της ζήτησης, οι παρεμβάσεις ενθάρρυνσης και υποστήριξης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας αποτελούν μια από τις βασικές επιλογές διεξόδου και ανάκαμψης. Η διέξοδος από το σημερινό τέλμα πέραν της αντιμετώπισης των προβλημάτων ρευστότητας βρίσκεται στην ικανότητα για καινοτομία σε όλο το φάσμα δραστηριότητας των επιχειρήσεων (σχεδιασμός προϊόντος, διαδικασίες παραγωγής, εμπορική εκμετάλλευση, διοίκησης, κτλ). Η δημιουργία νέων προϊόντων με σαφή χαρακτηριστικά καινοτομίας πρέπει να αποκτήσει ουσιαστικό ρόλο στην ανάταξη της επιχειρηματικής βάσης, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Η επιχειρηματική κοινότητα αξιολογεί ιδιαίτερα θετικά την έμφαση που δίνουν οι εξαγγελίες του Υπουργείου Ανάπτυξης για τη διαμόρφωση μιας αποτελεσματικής πολιτικής για την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία. Αποτελεί, συνεπώς επιτακτική ανάγκη η οριστικοποίηση του θεσμικού πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία (εκκρεμεί από το 2011), εργαλείο για τη διαμόρφωση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Έρευνα, την Τεχνολογία και την Καινοτομία. Ο ΣΕΒ θεωρεί το ρόλο του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας ιδιαίτερα κρίσιμο στην παρούσα πολύ λεπτή φάση μετάβασης της ελληνικής οικονομίας. Προς αυτήν την κατεύθυνση προτείνουμε την δημιουργία ενός διαρκούς forum συνάντησης και συνομιλίας του ΕΣΕΤ με την επιχειρηματική κοινότητα.

Ο ΣΕΒ εκπροσωπεί τις σύγχρονες και υπεύθυνες ελληνικές επιχειρήσεις, τις μόνες που διατηρούν κάποια, μικρή έστω, ερευνητική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Παρά τη δυσμενή συγκυρία, ο ΣΕΒ έχει εισάγει εμφατικά την καινοτομία στο δημόσιο διάλογο με την ανάπτυξη μηχανισμού παρακολούθησης βασικών τεχνολογικών εξελίξεων. Ο μηχανισμός αυτός πρέπει να καταστεί δημόσια υποδομή της χώρας και ο ΣΕΒ τον θέτει στη διάθεση του Υπουργείου για αξιολόγηση, περαιτέρω ανάπτυξη και αξιοποίηση. Παράλληλα, ο ΣΕΒ ξεκινά ευρείας κλίμακα πρωτοβουλία για την ανάπτυξη της καινοτομίας και των δεξιοτήτων στις ελληνικές ΜΜΕ

Πρακτικά και ενόψει ετοιμασίας της νέας προγραμματικής περιόδου πρέπει να επανεξετάσουμε το συνολικό πλαίσιο χρηματοδότησης της έρευνας και καινοτομίας. Η εμπειρία των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων δείχνει ότι αυτά σπάνια οδηγούν σε βιομηχανική ή επιχειρηματική πράξη. Για την επιχειρηματική κοινότητα της χώρας είναι ιδιαίτερα κρίσιμο να εξετασθεί σε νέες βάσεις το καθεστώς χρηματοδοτικής ενθάρρυνσης της έρευνας και ανάπτυξης και ειδικότερα το καθεστώς φορολογικών εκπτώσεων (στις χώρες της ΕΕ είναι η πλέον διαδεδομένη και αποτελεσματική πρακτική).

Η ελληνική οικονομία χρειάζεται διάυλους συνεργασίας επιχειρηματικής και ερευνητικής κοινότητας ως προϋπόθεση για την καινοτομία. Η συνεργασία επιχειρήσεων με πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα παραμένει σε χαμηλά επίπεδα ενώ παρουσιάζονται σοβαρές ελλείψεις σε υποδομές υποδοχής και εκκόλαψης καινοτόμων επιχειρήσεων. Στη σημερινή φάση πρέπει πολιτεία, ερευνητική και επιχειρηματική κοινότητα να αξιολογήσουν τις δυνατότητες ανάπτυξης των τεχνολογικών πάρκων της χώρας, στην προοπτική εκπόνησης ενός Εθνικού Σχεδίου Υποδομών Ανοικτής Καινοτομίας με διακριτούς ρόλους για τον καθένα.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης, σε συνεργασία με εμπειρογνώμονες των δανειστών και άλλων ξένων φορέων μελετά την ίδρυση ελληνικής επενδυτικής τράπεζας ή Ταμείου. Η ιδέα είναι ενδιαφέρουσα ιδιαίτερα σε μια περίοδο σπάνιων επενδυτικών κεφαλαίων, ιδιωτικών και τραπεζικών. Ωστόσο επισημαίνουμε την ανάγκη ο νέος θεσμός να μπορεί να προσανατολίσει τις παρεμβάσεις του σε επενδυτικά σχέδια σε τομείς προτεραιότητας με επιδεικτικό χαρακτήρα και ισχυρή πολλαπλασιαστική επίπτωση, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις ανάπτυξης νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών και αξιοποίησης αποτελεσμάτων της έρευνας. Ο ΣΕΒ πιστεύει ότι σημαντικό μέρος αυτών των πόρων πρέπει να διοχετευθεί σε σχέδια – φάρους που προκύπτουν από συνεργασίες επιχειρήσεων με έλληνες και ξένους ερευνητές. Και η διακυβέρνησή του να γίνεται από κοινού με τον ιδιωτικό τομέα.

Η σημερινή οικονομική κρίση στην Ελλάδα είναι πρωτίστως κρίση ανταγωνιστικότητας. Για τη διέξοδο από τη σημερινή κρίση χρειάζεται ενθάρρυνση των επιχειρήσεων για την ανάπτυξη και ενσωμάτωση της καινοτομίας στις παραγωγικές διαδικασίες τους μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και κατάλληλα εργαλεία (πχ απλούστερο θεσμικό πλαίσιο, σύγχρονα τεχνολογικά πάρκα, δομές σύνδεσης έρευνας και πανεπιστημίων με την επιχειρηματικότητα, προγράμματα απόκτησης δεξιοτήτων καινοτομίας).

Τα κρίσιμα προς συζήτηση θέματα είναι τα εξής:

- Η οριστικοποίηση του θεσμικού πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία και η διαμόρφωση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου για την Έρευνα, την Τεχνολογία και την Καινοτομία.
- Η αποσαφήνιση και ανάδειξη του ρόλου του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Τεχνολογίας.
- Οργάνωση διαρκούς forum του ΕΣΕΤ με την επιχειρηματική κοινότητα.
- Μηχανισμός παρακολούθησης στρατηγικών τεχνολογικών εξελίξεων.
- Νέο καθεστώς χρηματοδοτικής ενθάρρυνσης της έρευνας και ανάπτυξης και ειδικότερα το καθεστώς φορολογικών εκπτώσεων (Αναμόρφωση του Ν. 3292/04)
- Σχέδιο ανάπτυξης των τεχνολογικών πάρκων της χώρας - Εθνικό Σχέδιο Υποδομών Ανοικτής Καινοτομίας
- Νέα επενδυτική Τράπεζα: προσανατολισμός-πόροι-διοίκηση

3. Η εξωστρέφεια στρατηγική επιλογή της νέας περιόδου

Είναι δεδομένο ότι η επάνοδος της οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης μπορεί να στηριχθεί μόνο στη βελτίωση της εξαγωγικής επίδοσης και ευρύτερα της εξωστρέφειας. Όμως απουσιάζει ένα πραγματικό στρατηγικό σχέδιο για τη βελτίωση των επιδόσεων της χώρας στις διεθνείς αγορές. Η στήριξη των εξαγωγικών προσπαθειών των ελληνικών επιχειρήσεων είναι αποσπασματική. Η ανάπτυξη της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων αναστέλλεται από ποικίλης φύσης διοικητικά εμπόδια (πχ γραφειοκρατία, δυσλειτουργία τελωνείων, προβληματική επιστροφή του ΦΠΑ, ρευστότητα, ασφάλιση προϊόντων, κτλ), την απουσία σύγχρονων χρηματοδοτικών μέσων, την απουσία πραγματικών υπηρεσιών και υποδομής στρατηγικής πληροφόρησης οι δυσλειτουργικές δομές πληροφόρησης αλλά και οι ελλείψεις σε σχετικές δεξιότητες.

Είναι στρατηγικής σημασίας η συμφωνία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σε ένα ολοκληρωμένο εθνικό σχέδιο εξωστρέφειας, με συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους ανά χώρα, προϊόν, ωριμότητα επιχείρησης, κτλ. Η προσπάθεια αυτή πρέπει να βασίζεται στην ποιότητα, στη διαφοροποίηση, στο ισχυρό brand name ενώ ταυτόχρονα να εκμεταλλεύεται τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της χώρας. Η δημιουργία ή/και ενεργοποίηση των κατάλληλων δομών και μηχανισμών υποστήριξης πρέπει να είναι σε συμφωνία με τους στόχους του εθνικού σχεδίου.

Συνοπτικά, τα κρίσιμα προς συζήτηση θέματα είναι τα εξής:

- Εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Εξωστρέφειας με πυλώνες τις υποδομές στήριξης των επιχειρήσεων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, την ευχερή χρηματοδότηση, την ανάδειξη στελεχών της εξωστρέφειας.
- Κατάργηση διοικητικών εμποδίων και βαρών σε θέματα εξαγωγών και τελωνείων με έμφαση στα προβλήματα επιστροφής του ΦΠΑ των εξαγωγικών επιχειρήσεων και την αποτελεσματική ασφαλιστική κάλυψη των εξαγωγών στο πλήρες φάσμα της εξαγωγικής δραστηριότητας.
- Αποτελεσματική διακυβέρνηση του συστήματος στήριξης της εξωστρέφειας με ουσιαστική συμμετοχή των εκπροσώπων των εξαγωγικών επιχειρήσεων και της επιχειρηματικής κοινότητας ευρύτερα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

1. Αδειοδοτήσεις

1.1 Άδειες εγκατάστασης – λειτουργίας μεταποιητικών δραστηριοτήτων

Για την πλήρη ενεργοποίηση του σχετικού Νόμου (Ν. 3982/2011) απαιτείται η θεσμοθέτηση 19 συνολικά κανονιστικών διατάξεων (Π.Δ., Υ.Α., Κ.Υ.Α) με τη σχετική διαδικασία να είναι σε εξέλιξη από τον Ιούνιο του 2011.

Πέρα από την ανάγκη εκπόνησης του παραπάνω έργου έτσι ώστε αυτό να έχει ολοκληρωθεί μέχρι τον προσεχή Σεπτέμβριο πρέπει κατά τη γνώμη μας να διευθετηθούν τα εξής:

- **Κατάργηση των πινάκων αντιστοίχισης των κατηγοριών των μεταποιητικών δραστηριοτήτων με τους βαθμούς όχλησης που αναφέρονται στα πολεοδομικά διατάγματα.**

Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι έχει επέλθει η επικαιροποίηση της από το 2003 χρονολογούμενης σχετικής ΚΥΑ (όπως προέβλεπε άλλωστε ο Ν. 3982) επισημαίνουμε ότι η με διττό τρόπο έκφραση της τεκμαιρόμενης περιβαλλοντικής όχλησης (κατηγορίες Α1, Α2, Β / υψηλή, μέση, χαμηλή όχληση) συνιστά ιδιαιτερότητα που ισχύει μόνο για τη μία (9^η – βιομηχανικές και συναφείς εγκαταστάσεις) από τις 12 συνολικά ομάδες έργων και δραστηριοτήτων του Ν. 4014/2011.

Τα παραπάνω στοιχειοθετούν δυσμενή μεταχείριση της βιομηχανίας (ως αυτή να είναι η μόνη «οχλούσα» ομάδα δραστηριοτήτων) ενώ προκαλούν και προβλήματα στις επιχειρήσεις, δεδομένου ότι οι δύο τρόποι κατάταξης δεν ταυτίζονται, με αποτέλεσμα π.χ. μία δραστηριότητα ενταγμένη στην κατηγορία Β' του Ν. 4014 (άρα με μικρές επιπτώσεις στο περιβάλλον) να εμφανίζεται ως μέσης όχλησης στον αντίστοιχο πίνακα του 3982/2011.

Ανάλογα προβλήματα απορρέουν και από αναντιστοιχίες στην ορολογία, που μάλιστα καθίστανται εντονότερα δεδομένου ότι το ΥΠΕΚΑ δεν συνοδεύει τη λεκτική περιγραφή μιας δραστηριότητας από τον κωδικό που την αντιστοιχεί κατά NACE.

Ζητούμε κατά συνέπεια την κατάργηση των πινάκων αντιστοίχισης και την αντικατάστασή τους από τους πίνακες κατάταξης έτσι ώστε η αδειοδοτική νομοθεσία να λειτουργεί με ενιαίες προδιαγραφές.

- **Αδειοδότηση από επιμελητήρια (Άρθρο 35 §1)**

Ήδη, κατά την περίοδο εφαρμογής του Ν. 3325/05, είχε καταστεί εμφανής η ανεπάρκεια των νομαρχιακών «διευθύνσεων ανάπτυξης», ως προς την διεκπεραίωση των αδειοδοτικών αρμοδιοτήτων τους, λόγω ατελούς στελέχωσης ή ακαταλληλότητας των ίδιων των στελεχών.

Αυτός ήταν και ο λόγος για τον οποίο, κατά το έτος 2008, το τότε ΥΠΑΝ, στο πλαίσιο μιας προσπάθειας για τροποποίηση του νόμου 3325/2005, προέβλεπε τη δυνατότητα εκχώρησης αρμοδιοτήτων ελέγχου και πιστοποίησης που σχετίζοντο με τη συνολική αδειοδοτική διαδικασία, σε κατάλληλα διαπιστευμένους ιδιωτικούς φορείς, διεπόμενους από αυστηρούς κανόνες λειτουργίας και με την αποφασιστική αρμοδιότητα να παραμένει στην Πολιτεία.

Η θεσμοθετηθείσα τελικά μέσω του Ν. 3982/2011 δυνατότητα ενεργοποίησης των επιμελητηριακών οργανώσεων, εκ παραλλήλου, με τις λοιπές αδειοδοτούσες αρχές, συνιστά μεν μια εναλλακτική προσέγγιση, είναι όμως βέβαιο ότι δεν θα αποδώσει τα αναμενόμενα. Τούτο δε, επειδή οι δυνατότητες στελέχωσης τους με κατάλληλο προσωπικό ιδιαίτερα κάτω από τις σημερινές συνθήκες είναι μικρές, δεδομένου ότι και τα επιμελητήρια είναι ΝΠΔΔ.

Θα πρέπει, κατά συνέπεια να αναζητηθεί λύση παρεμφερής με αυτή που είχε υιοθετηθεί το 2008.

▪ **Καθορισμός τύπου δικαιολογητικών και διαδικασίας για την αδειοδότηση μεταποιητικών δραστηριοτήτων (Άρθρο 19 §8)**

Η ΥΑ που αφορά στον καθορισμό «Τύπου, Δικαιολογητικών και Διαδικασίας» για την εγκατάσταση και λειτουργία των μεταποιητικών δραστηριοτήτων:

- Προβλέπει ερωτηματολόγιο αναλυτικότερο του μέχρι πρόσφατα ισχύοντος. Αυτό αφορά σε μία περίληψη των βασικών μεγεθών/στοιχείων της υπό αδειοδότηση δραστηριότητας, τα οποία θα μπορούσαν να λαμβάνονται από την έγκριση περιβαλλοντικών όρων ή των ΜΠΕ.
- Περιλαμβάνει συντεταγμένες του οικοπέδου από το Google Map, ενώ οι επίσημα ισχύουσες είναι οι κατά ΕΓΣΑ.
- Δεν προβλέπει υποβολή τυποποιημένης μελέτης εγκατάστασης με αποτέλεσμα η έγκρισή της να εξαρτάται από την κρίση και τις γνώσεις του υπαλλήλου, ενώ η τυχόν υφιστάμενη χρονική προθεσμία ανανεώνεται υπέρ της υπηρεσίας με την προσκόμιση νέων σχεδίων. **Την ίδια στιγμή το όριο της προς εγκατάσταση ισχύος πέραν του οποίου απαιτείται η υποβολή μελέτης (22 KW κινητήρια ή 50 KW θερμική) κρίνεται σήμερα εξωπραγματικό, δεδομένου ότι αντανάκλα στην πραγματικότητα που ίσχυε κατά τον χρόνο έκδοσης του σχετικού Β.Δ. (Οκτώβριος 1922).**
- Προβλέπει πρόσθετες εγκρίσεις και συγκεκριμένα
  - I. Άδεια διάθεσης υγρών, επικίνδυνων και στερεών αποβλήτων (που έχει καταργηθεί με την νέα περιβαλλοντική αδειοδότηση)
  - II. Πιστοποιητικό καλής κατασκευής και λειτουργίας όταν υπάρχει εγκατάσταση Υγραερίου (από ποιόν θα δίνεται;)
  - III. Έγκριση κυκλοφορίας προϊόντων (για φάρμακα κ.λπ.)
  - IV. Δικαιολογητικά για τη χρήση ηλεκτροπαραγωγού ζεύγους (προϋποθέτει έγκριση ΠΑΕ και ΔΕΗ).

Οι ανωτέρω περιγραφόμενες αδυναμίες πρέπει να αντιμετωπισθούν άμεσα από τις υπηρεσίες της ΓΓΒ και ο ΣΕΒ είναι έτοιμος να συνεισφέρει στο έργο με εποικοδομητικές προτάσεις.

1.2 Προώθηση αδειοδοτικών διαδικασιών μέσω Invest in Greece

▪ Τροποποίηση διατάξεων του Ν. 3894/2010

Στο κεφάλαιο Β του Ν. 4072/2012 για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και συγκεκριμένα στο Άρθρο 2 προβλέπεται η υπαγωγιμότητα σε διαδικασία «Fast Track» των βιομηχανικών επενδύσεων με ύψος προϋπολογισμού έργου άνω των 15 MEURO εφόσον αυτές υλοποιούνται μέσα σε οργανωμένους υποδοχείς (όπως αυτοί προδιαγράφονται από τον Ν. 3982/2011).

Με στόχο αφενός με τον προσανατολισμό των επενδυτών σε πρακτικές οργανωμένης χωροθέτησης αφετέρου δε στη διευκόλυνση ολοκληρωμένων επενδυτικών έργων, θεωρούμε χρήσιμη την υπαγωγή στην προαναφερθείσα διαδικασία κάθε επένδυσης επιλέξιμης για εγκατάσταση σε οργανωμένο υποδοχέα, εφόσον ο συνολικός εντός του υποδοχέα προϋπολογισμός της υπερβαίνει τα 15 MEURO.

▪ Διαδικασία αδειοδοτικής προώθησης ιδιωτικών επενδύσεων - Μητρώο Χειριστών

Στο Άρθρο 4 του Ν. 4072/12 προβλέπεται η εκπόνηση μητρώου προσώπων, τα οποία θα αναλαμβάνουν για λογαριασμό του Invest in Greece την αδειοδοτική προώθηση ιδιωτικών επενδύσεων, για τις οποίες είναι απαραίτητη η υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Με δεδομένο την σήμερα ισχύουσα πρόβλεψη περιορισμού των δυναμένων να ενταχθούν στο παραπάνω μητρώο αποκλειστικά σε φυσικά πρόσωπα, ζητούμε την ενταξιμότητα και πιστοποιημένων νομικών προσώπων για λόγους εμπειρίας, υποδομών υποστήριξης και δυνατότητας αναζήτησης ευθυνών.

1.3 Καθεστώς βιομηχανιών Αττικής (Συναρμοδιότητα με ΥΠΕΚΑ)

Στην Αττική είναι σήμερα εγκατεστημένο ποσοστό άνω του 35% του βιομηχανικού δυναμικού της χώρας. Αρχής γενομένης από το 1984 και με έναυσμα την ανεξέλεγκτη συσσώρευση δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με το τότε υφιστάμενο έλλειμμα σε χωροταξική και περιβαλλοντική νομοθεσία θεσμοθετήθηκαν ασφυκτικοί περιορισμοί ως προς την εγκατάσταση και λειτουργία βιομηχανιών και αποθηκών στον Νομό. Οι περιορισμοί αυτοί (που αφορούν μέχρι και στην αύξηση ενεργειακών καταναλώσεων – ακόμα και ηλεκτρικού ρεύματος) συνθέτουν ένα πλαίσιο δυσμενούς μεταχείρισης της βιομηχανίας σε αντίθεση με τα ισχύοντα για άλλες δραστηριότητες με ανάλογες, αν όχι και μεγαλύτερες, επιπτώσεις από την παρουσία και λειτουργία τους.

Ταυτόχρονα, η περιοριστικότητα του πλαισίου έχει οδηγήσει σε σημαντικές στρεβλώσεις και προβλήματα διογκούμενα, εξαιτίας και των σημαντικών αλλαγών στη λογική λειτουργίας της Αττικής τα τελευταία χρόνια.

Ο ΣΕΒ επιθυμεί την κατάργηση των περιορισμών όπως αυτοί εκφράζονται μέσα από τα άρθρα του Ν. 3325/2005 που παραμένουν σε ισχύ και με προϋπόθεση τη χωροταξική και περιβαλλοντική συμβατότητα της κατά περίπτωση δραστηριότητας.

Επισημαίνεται ότι στον Νόμο 4072/2012 (Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα εταιρική μορφή - Σήματα - Μεσίτες Ακινήτων - Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις), Άρθρο 29 §1 έχουν ήδη εξαιρεθεί των ειδικών περιορισμών υφιστάμενες δραστηριότητες που είναι εγκατεστημένες σε «οργανωμένους υποδοχείς» όπως αυτοί ορίζονται από τον Νόμο 3982/2011. Υποδοχείς αυτού του τύπου είναι πρακτικά ανύπαρκτοι στην Αττική (με εξαίρεση τα επιχειρηματικά πάρκα Κερατέας και Σχιστού).

2. Συνέργειες του Ν. 3982/2011 (στο σκέλος που αφορά στα Επιχειρηματικά Πάρκα) με το Ειδικό Χωροταξικό για τη Βιομηχανία

Τα τελευταία 5 χρόνια σταδιακά καθίσταται εμφανής η αυτονόητη τάση για θεσμοθέτηση ρυθμίσεων που ενθαρρύνουν την εγκατάσταση μεταποιητικών δραστηριοτήτων σε οργανωμένους υποδοχείς. Οι ρυθμίσεις αυτές δεν αφορούν πλέον μόνο σε χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε υψηλότερα ποσοστά αλλά επικεντρώνονται σε πολεοδομικά κίνητρα, σε σημαντική απλοποίηση διαδικασιών, στην υπαγωγιμότητα σε καθεστώς fast track βιομηχανικών επενδύσεων με προϋπολογισμό άνω των 15 MEURO και εσχάτως σε φοροαπαλλαγές σε πράξεις μεταβίβασης γηπέδων και ακινήτων εντός των ορίων του υποδοχέα.

Την ίδια στιγμή προωθείται η εγκατάσταση πλαισίου που λειτουργεί – με κάποιες αιτιολογημένες εξαιρέσεις – αποτρεπτικά στην πρακτική της διάσπαρτης εγκατάστασης.

Με βάση τα παραπάνω και εφόσον αποκατασταθεί στη χώρα κλίμα εμπιστοσύνης για τους επενδυτές και δημιουργηθούν συνθήκες ενθαρρυντικές της επανεκβιομηχάνισης θα είναι απαραίτητη η παρουσία σύγχρονων επιχειρηματικών πάρκων.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνουμε:

- Την απογραφή των αναγκών των υφιστάμενων Ε/Π σε συμπληρωματικές υποδομές σε συνδυασμό και με τον προσδιορισμό του επιπέδου κορεσμού ενός εκάστου.
- Την συμπερίληψη στην έννοια του «επιχειρηματικού πάρκου» όσων ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ κ.λπ. δεν αποκλίνουν σημαντικά από τις απαραίτητες προδιαγραφές.
- Τη δρομολόγηση δράσεων εξυγίανσης άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων (η περίπτωση Σχηματαρίου-Οινοφύτων θα μπορούσε να αποτελέσει μία ενδιαφέρουσα προσέγγιση).
- Την ανάδειξη περιοχών κατάλληλων για δημιουργία νέων επιχειρηματικών πάρκων κάθε κατηγορίας).

Οι υποψήφιες περιοχές πρέπει να αναδειχθούν στο πλαίσιο της διαδικασίας εναρμόνισης των περιφερειακών χωροταξικών με το ΕΧΒ ενώ τις επιλογές θα πρέπει να ακολουθήσουν για κάθε περίπτωση, σύνταξη ΣΜΠΕ και έγκριση περιβαλλοντικών όρων καθώς και μελέτες προσπελασιμότητας και λοιπών υποστηρικτικών υποδομών. Βασικό ζητούμενο η συνεργασία με το Υπουργείο ΠΕΚΑ για προτεραιοποίηση των υποψήφιων περιοχών, και εξειδίκευση πρακτικών fast track για διαδικασίες που έπονται της περιβαλλοντικής αδειοδότησης με στόχο την

ωρίμανση έργων είτε για εκμετάλλευση στο πλαίσιο ΣΔΙΤ είτε για πώληση σε φορέα με αντικείμενο το real estate βιομηχανικής γης.

Τέλος, ζητούμε την στήριξη του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων στην πρότασή μας να παρέχεται η δυνατότητα του να χαρακτηρίζονται ως «επιχειρηματικά πάρκα» τα γήπεδα που ήδη φιλοξενούν ή προορίζονται για την εγκατάσταση μεγάλων μονάδων. Κατά κανόνα αυτές οι τελευταίες, για πρακτικούς λόγους (γεινίαση με πηγές πρώτων υλών, ανάγκη ύπαρξης θαλασσίου μετώπου, θέματα ασφαλείας, κ.λπ.) λειτουργούν μεμονωμένα, οπότε λογικό είναι να αποκτούν τη δυνατότητα πρόσβασης στα κίνητρα που ισχύουν για την οργανωμένη εγκατάσταση (πάντα με την προϋπόθεση της χωροταξικής συμβατότητας).

Επισημαίνουμε ότι η πρόβλεψη αυτή ήταν ενσωματωμένη σε όλες τις ενδιάμεσες εκδοχές του νομοσχεδίου για τα επιχειρηματικά πάρκα, πλην όμως απουσίαζε από την τελική του μορφή.

ΘΕΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

1. Έλεγχος και Εποπτεία της αγοράς: Κατάργηση αγορανομικού κώδικα και διατάξεων

Η κατάργηση του αγορανομικού κώδικα και των σχετικών αγορανομικών διατάξεων αποτελεί μνημονιακή υποχρέωση η οποία εξετασθεί να μην έχει υλοποιηθεί. Η ανοιχτή διαβούλευση που διενεργήθηκε τον προηγούμενο Αύγουστο δεν συμπληρώθηκε με άλλες ενέργειες συστηματικής και στοχευμένης διαβούλευσης με την αγορά, ενώ δεν υπήρχε συμμετοχή των επιχειρήσεων σε αρμόδια νομοπαρασκευαστική επιτροπή με εξειδικευμένα και έμπειρα στελέχη που θα αναλάμβαναν το έργο της εκπόνησης του νέου θεσμικού πλαισίου, ως θα όφειλαν.

Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι μόλις πριν λίγες ημέρες, επιχειρώντας να ανταποκριθεί στην παραπάνω δέσμευση, το Υπουργείο έθεσε σε διαβούλευση σχέδιο διατάξεων με τίτλο «Κανόνες Διακίνησης / εμπορίας προϊόντων και παροχής υπηρεσιών (ΔΙ.Ε.Π.Π.Υ).

Παρόλο που η ενέργεια αυτή αποτελεί ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση (καθώς πράγματι διαπιστώνεται η απόπειρα απλοποίησης και κωδικοποίησης των αγορανομικών διατάξεων), εντούτοις αυτό που φαίνεται να συμβαίνει είναι ότι οι εξειδικευμένες ρυθμίσεις σε κλάδους και εμπορικές πρακτικές οι οποίες και αποτελούσαν τις αγορανομικές διατάξεις, στο μεγαλύτερο μέρος τους (με εξαίρεση τις διατάξεις για τον κλάδο των φαρμάκων) να παραμένουν αλλάζοντας διατύπωση ή ονομασίας (πχ Προωθητικές ενέργειες, υποχρέωση υποβολής κοστολογικών στοιχείων, κ.λπ.).

Σημειώνεται ότι μόλις πρόσφατα δημοσιοποιήθηκε και η θετική γνωμοδότηση της Επ. Ανταγωνισμού για την κατάργηση του Αγορανομικού Κώδικα. Τέλος εξετασθεί να μην έχει ανακοινωθεί η σύσταση της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής η οποία θα αναλάμβανε και να προβεί στην ουσιαστική κατάργηση του.

Καθώς η κατάργηση του αγορανομικού κώδικα αποτελεί σημαντική μεταρρύθμιση για την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, είναι αναγκαίο να προχωρήσουν οι παρακάτω ενέργειες:

1. **Σύσταση ειδικής νομοπαρασκευαστικής επιτροπής** (με εξειδικευμένα στελέχη) για την κατάργηση του αγορανομικού κώδικα και την άρση των συναρμοδιοτήτων μεταξύ ελεγκτικών και εποπτικών φορέων της αγοράς, **με τη συμμετοχή εκπροσώπου του ΣΕΒ** και λοιπών εκπροσώπων της επιχειρηματικότητας.
2. Διασφάλιση της **ουσιαστικής κατάργησης του αγορανομικού κώδικα** και όχι αντικατάστασής του από ένα νέο κείμενο ρυθμίσεων που θα διαιωνίζει το πολύπλοκο να αναποτελεσματικό πλέγμα ρυθμίσεων. Είναι εξαιρετικά σημαντικό το νέο απλοποιημένο θεσμικό πλαίσιο που βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε διαβούλευση να μην αποτελέσει ανάσχεση στην ουσιαστική κατάργηση του αγορανομικού κώδικα και των από αυτόν προερχόμενων αγορανομικών διατάξεων και να προβλέπει με σαφήνεια τις εν ισχύει διατάξεις κατά τη μεταβατική περίοδο. Η αγορά δεν μπορεί να επωμιστεί περαιτέρω αστάθεια του θεσμικού πλαισίου.
3. **Δημιουργία ενός ενιαίου συστήματος συντονισμού του ελέγχου για τη λειτουργία των αγορών** (παραγωγή, διακίνηση, εμπορία) στη λογική του single audit. Επίσης πρέπει να προσδιοριστεί η σκοπιμότητα των ελέγχων καθώς και ένα σύστημα κριτηρίων ώστε να μειωθεί το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων από τους αλληλεπικαλυπτόμενους ελέγχους και να αξιοποιηθεί ο έλεγχος ως εργαλείο προστασίας τόσο του καταναλωτή όσο και της ίδιας της επιχείρησης αλλά και της αγοράς συνολικά.

2. Ηλεκτρονική Τιμολόγηση

Ήδη από τον Αύγουστο του 2011 ανακοινώθηκε και υλοποιείται από τα τρία συναρμόδια Υπουργεία ΥΠΟΙΚ, ΥΠΑΑΝ, ΥΠΕΣ, κοινό σχέδιο δράσης για την προώθηση της διευρυμένης χρήσης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις συναλλαγές με συγκεκριμένες δράσεις. Ο ΣΕΒ στήριξε και εξακολουθεί να στηρίζει την υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης, καθώς αναγνωρίζει τα οφέλη τόσο για τις επιχειρήσεις (μείωση κόστους έκδοσης και φύλαξης τιμολογίων) όσο και το ίδιο το κράτος (καταπολέμηση φοροδιαφυγής). Εντούτοις παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις που επιβάλλουν άμεσες και ουσιαστικές παρεμβάσεις.

Ειδικότερα ο ΣΕΒ θεωρεί αναγκαίο να προχωρήσουν άμεσα:

- **Θέσπιση της υποχρεωτικής και αποκλειστικής χρήσης** της ηλεκτρονικής τιμολόγησης **σε όλες τις συναλλαγές του δημοσίου και τις δημόσιες προμήθειες** με ημερομηνία εφαρμογής την 01/6/2013
- **Θέσπιση της υποχρεωτικής και αποκλειστικής χρήσης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης στις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων** (και ελεύθερων επαγγελματιών) έως τις 30/06/2014 σταδιακά σε δύο φάσεις:
  - α) έως τις 31/12/2013 για τις εταιρίες που χρησιμοποιούν φορολογικό μηχανισμό

- β) έως τις 30/06/2014 για όλες τις άλλες επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες
- **Επέκταση της νομοθεσίας (π.χ. ΠΟΛ 1049/21-03-2006)**
  - α) για όλες τις επιχειρήσεις και όλους τους τύπους τιμολογίων, και
  - β) για άλλου είδους παραστατικά όπως πχ φορτωτικές, δελτία αποστολής, δελτίο παροχής υπηρεσιών, δελτίο δαπανών, κ.α
- **Αποϋλοποίηση του Δελτίου Αποστολής και του Τιμολογίου-Δελτίου Αποστολής με τις παρακάτω ενέργειες:**
  - α) Θέσπιση της υποχρεωτικής διαβίβασης με ηλεκτρονικά μέσα των στοιχείων των δελτίων αποστολής και τιμολογίων – δελτίων αποστολής
  - β) Επέκταση της νομοθεσίας (π.χ. ΠΟΛ 1049/21-03-2006), προκειμένου να διασφαλίζεται η δυνατότητα πρόσβασης των ελεγκτικών αρχών στα στοιχεία των δελτίων αποστολής που διαβιβάζονται ηλεκτρονικά και κατά τη μεταφορά των εμπορευμάτων, μέσω π.χ. φορητών συσκευών, χωρίς να αλλάζει ο τρόπος ελέγχου
- **Θέσπιση της αποϋλοποίησης της φορολογικής σήμανσης**, που αφορά μια διαδικασία που μπορεί να ολοκληρωθεί στο σύνολο της (δηλαδή μέχρι και την έναρξη της εφαρμογής της) σε περίπου 6 ημερολογιακούς μήνες. Να τονιστεί ότι η αποϋλοποίηση εξυπηρετεί κυρίως το τμήμα των επιχειρήσεων που δεν έχουν φορολογικούς μηχανισμούς (ΦΜ) και είναι συνήθως πολύ μικρές επιχειρήσεις ή ελεύθεροι επαγγελματίες. Με την αποϋλοποίηση θα μπορούν να ενταχθούν και αυτές οι επιχειρήσεις στην νομοθεσία περί ηλεκτρονικής τιμολόγησης, σε αντίθεση με τις ήδη 80.000 περίπου επιχειρήσεις που διαθέτουν ΦΜ και μπορούν να ξεκινήσουν άμεσα.
- **Εξειδίκευση του άρθρου 20 του Ν. 3842/2010 «Διασφάλιση και έλεγχος συναλλαγών» για τη διαβίβαση δεδομένων φορολογικών στοιχείων προς τις ελεγκτικές αρχές και τον κεντρικό έλεγχο των τιμολογίων. Επιπλέον έκδοση διευκρινιστικών οδηγιών για την εφαρμογή της ΠΟΛ 1091/14-06-2010**
- **Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2010/45/ΕΕ «σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας»** όσον αφορά τους κανόνες τιμολόγησης για την εξασφάλιση της ίσης μεταχείριση μεταξύ των έγχαρτων και των ηλεκτρονικών τιμολογίων
- **Δημιουργία κεντρικού συστήματος υποδοχής, εκκαθάρισης, διαχείρισης και αποθήκευσης παραστατικών στη δημόσια διοίκηση (B2G συναλλαγές)**

3. **Ανταγωνισμός: Άρση ρυθμιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας**

Ο ΣΕΒ πληροφορήθηκε για την επικείμενη συμφωνία μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης και του ΟΟΣΑ, με σκοπό την άμεση εφαρμογή ενός πιλοτικού προγράμματος εντοπισμού και ανάλυσης των ρυθμιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό και κλήθηκε μέσω της υποβολής προτάσεων να συμμετάσχει στην υλοποίησή του. Η εν λόγω συμφωνία – στο βαθμό που να είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε το περιεχόμενό της – αποτελεί μια θετική εξέλιξη που μπορεί να συμβάλει με πρακτικό τρόπο στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Προϋπόθεση για κάτι τέτοιο είναι οι φορείς της αγοράς να εμπλακούν ουσιαστικά και ενεργά στην υλοποίηση του έργου και το εγχείρημα αυτό να αποτελέσει και ένα πρώτο βήμα για τη δημιουργία ενός μόνιμου μηχανισμού εκτίμησης κανονιστικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό για κάθε νέα αλλά και υφιστάμενη νομοθεσία.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΕΒ θεωρεί αναγκαίο:

- Ουσιαστική και **ενεργός συμμετοχή του ΣΕΒ στην υλοποίηση** του «Προγράμματος τεχνικής βοήθειας του ΟΟΣΑ για εντοπισμό και ανάλυση των ρυθμιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό»
  - α. **Δημιουργία** μιας μικτής επιτροπής εποπτείας (**high level monitoring group**) της πιλοτικής εφαρμογής με τη συμμετοχή εκπροσώπων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα
  - β. **Συνεργασία** της ομάδας εφαρμογής με θεματικές ομάδες στελεχών επιχειρήσεων
- **Δημιουργία ενός μόνιμου μηχανισμού εκτίμησης κανονιστικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό** για κάθε νέα αλλά και υφιστάμενη νομοθεσία.

4. **Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος: Πλήρης λειτουργία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου**

Η πλήρως παραγωγική λειτουργία του Γενικού Εμπορικού Μητρώου θα μπορούσε να αποτελέσει ένα πραγματικό εργαλείο στα χέρια των επιχειρήσεων με ορατά οφέλη στη καθημερινή λειτουργία τους και μια απτή απόδειξη των δυνατοτήτων της ελληνικής δημόσιας διοίκησης να παρέχει υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας στις επιχειρήσεις που θα προσελκύσουν επενδύσεις. Εντούτοις τα σημαντικότερα προβλήματα που διέπουν τη λειτουργία του ΓΕΜΗ το καθιστούν αναποτελεσματικό ακυρώνοντας τα όποια αναμενόμενα θετικά αποτελέσματα.

Σημειώνεται ότι στις αρχές Ιουλίου ξεκίνησε η διαδικασία αυτοαπογραφής των επιχειρήσεων, η οποία προβλέπεται να διαρκέσει έως το τέλος του Οκτωβρίου, και ήδη σημειώνονται σημαντικότητα προβλήματα. Και αυτό γιατί οι επιχειρήσεις είναι υποχρεωμένες να επανυποβάλουν τα δικαιολογητικά τα οποία έχουν ήδη υποβάλει τόσο στα ίδια τα επιμελητήρια όσο και στις λοιπές δημόσιες υπηρεσίες, ενώ τα έχουν δημοσιοποιήσει, καταβάλλοντας το αναγκαίο χρηματικό αντίτιμο αντίστοιχα σε κάθε μία από αυτές. Σημειώνεται ότι τεχνικά προβλήματα και σχετικές δυσκολίες δεν εκλείπουν.

Συνεπώς απαιτούνται:

- Μεταφορά της λειτουργίας του ΓΕΜΗ στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου
- Επανεξέταση της σκοπιμότητας μετακύλισης όλου του διοικητικού βάρους της καταχώρησης των δεδομένων του ΓΕΜΗ στις επιχειρήσεις μέσω της διαδικασίας της αυτοαπογραφής. Εναλλακτικά να προβλεφθεί παράταση της σχετικής προθεσμίας, ή ανάθεση του έργου στις αρμόδιες υπηρεσίες.
- Συστηματικός και άμεσος σχεδιασμός των νέων δυνατοτήτων του ΓΕΜΗ με την ενεργό συμμετοχή των άμεσα εμπλεκόμενων θεσμικών φορέων (επιμελητήρια, ΓΓΕ, ΓΓΠΣ, κ.α.), των χρηστών (επιχειρήσεων) και των φορέων που θα το υλοποιήσουν (εταιρίες πληροφορικής): κατάρτιση προγράμματος εφαρμογής
- Διεύρυνση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΓΕΜΗ με την συμμετοχή του ΣΕΒ και άλλων θεσμικών φορέων της αγοράς

5. Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος: Κρατικές Προμήθειες

Ο εξορθολογισμός του συστήματος κρατικών προμηθειών αποτελεί κοινή προτεραιότητα τόσο της επιχειρηματικής κοινότητας, όσο των επιτελών της Τροίκα όσο και της ίδιας της νέας κυβέρνησης. Η εξυγίανση του συστήματος προμηθειών θα επιτύχει μείωση της κρατικής δαπάνης και βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων ενώ θα συμβάλει θετικά στην επιτάχυνση της διαδικασίας αποπληρωμής των νέων οφειλών του δημοσίου προς τις επιχειρήσεις προμηθευτές του. Θεσμικές, οργανωτικές και λειτουργικές δράσεις προωθήθηκαν μεν την προηγούμενη περίοδο, αλλά δεν υπήρξε σημαντική πρόοδος στην υλοποίηση.

Για να επιτευχθούν άμεσα και ουσιαστικά αποτελέσματα απαιτούνται:

- **Συμπλήρωση και εξειδίκευση του θεσμικού πλαισίου (Ν4038/2012)** ώστε να διατυπώνεται ρητά η χρήση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών για κάθε ύψος προμήθειας (ακόμη και για εκείνες κάτω του κοινοτικού ορίου, περίπου 180,000 €), και για κάθε είδος προμήθειας, δηλαδή: αγαθά, έργα και υπηρεσίες.
- **Εντοπισμός ομάδων υλικών (π.χ. αναλώσιμα) για τις οποίες θα πρέπει να συστήνεται η σύναψη συμφωνίας-πλαισίου και δυναμικών συστημάτων αγορών**, και πρόβλεψη αιτιολογημένης επιλογής ή απόρριψης της ενδεδειγμένης μεθόδου, ώστε ο φορέας να λαμβάνει έγκριση για τη διενέργεια της δαπάνης. Εκπόνηση τεχνικών και λειτουργικών προδιαγραφών για τα συστήματα δυναμικών αγορών, οι οποίες δεν υφίστανται στο ΠΔ 60 / 2007, όπου αναφέρονται μόνο γενικά χαρακτηριστικά.
- Εντατικοποίηση των απαιτούμενων θεσμικών και λειτουργικών αποφάσεων για τη **στελέχωση και την έναρξη παραγωγικής λειτουργίας της ενιαίας αρχής δημοσίων συμβάσεων** και ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης και απολογισμού λειτουργίας της, με τη συμμετοχή των φορέων της αγοράς, και βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας και εργαλείων παρακολούθησης. Υποχρεωτική αναγραφή στις προκηρύξεις του αντίστοιχου αριθμού ανάρτησης στο AGORA.

- **Παρακολούθηση / αξιολόγηση** της αποτελεσματικής **λειτουργίας του «Συστήματος παρακολούθησης προγραμματισμού και υλοποίησης δημόσιων συμβάσεων (AGORA)»** ώστε να αποκλεισθούν οι πιθανότητες αστοχίας του (παρατηρούνται φαινόμενα μη ενημέρωσης ή αργοπορημένης ενημέρωσής του)
- **Αυστηρός έλεγχος και παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του ΕΣΗΔΠ** (Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Προμηθειών) ώστε να αποφευχθούν οι περαιτέρω καθυστερήσεις. Επίσης θεωρούνται απαραίτητες παράλληλες δράσεις προετοιμασίας στις Αναθέτουσες Αρχές.
- Διασφάλιση της υποχρεωτικότητας της χρήσης του ΕΣΗΔΗΠ από όλους του δημόσιους φορείς. Αυτό προϋποθέτει την κωδικοποιημένη (π.χ. κατά CPV) υποβολή του ετήσιου πλάνου προμηθειών κάθε φορέα, ώστε να είναι εφικτός ο απολογιστικός έλεγχος

6. Θέματα ανταγωνισμού και αγοράς

Για τον ΣΕΒ η **ενίσχυση της έντασης του ανταγωνισμού** στις αγορές και ο περιορισμός της κρατικής παρέμβασης στη λειτουργία τους, αποτελούν ουσιώδη **συστατικά της παραγωγικής αναδιάρθρωσης της οικονομίας και προϋποθέσεις** για την επίτευξη **ανάπτυξης με βιώσιμο τρόπο**.

Και αυτό γιατί η ανταγωνιστική λειτουργία των αγορών βελτιώνει τις επιδόσεις της οικονομίας (**αύξηση ανταγωνιστικότητας**), διευρύνει τις δυνατότητες επιχειρηματικής δράσης (**άμεσες ξένες επενδύσεις**), **μειώνει το κόστος** αγαθών και υπηρεσιών, **ενισχύει την καινοτομία** (επένδυση σε R&D), ενισχύει την εξωστρέφεια (**εξαγωγικός προσανατολισμός**), βελτιώνει την ποιότητα, και οδηγεί σε υψηλή παραγωγικότητα. Οι ανοιχτές και ανταγωνιστικές αγορές προσελκύουν επενδύσεις, **τονώνουν την απασχόληση**, ευνοούν την ενίσχυση της ζήτησης και τη δημιουργία νέων αγορών και συμβάλλουν στην κοινωνική ευημερία (**όφελος των καταναλωτών**).

Στην Ελλάδα το θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει τις συνθήκες και τη διάρθρωση των περισσότερων αγορών εξακολουθεί παρ' όλες τις προσπάθειες να διέπεται από: α) υψηλό επίπεδο ρυθμιστικού πληθωρισμού για τα θέματα λειτουργίας των αγορών (**μεγάλος αριθμός και άσκοπη εξειδίκευση των ρυθμίσεων**), β) μεγάλο αριθμό άμεσων ή εμμέσων περιορισμών (**αποκλειστικά δικαιώματα, γεωγραφικοί, ποσοτικοί και ποιοτικοί περιορισμοί**), γ) υψηλά εμπόδια εισόδου σε αγορές γ) νομοθεσία η οποία είναι εκτεταμένη, πολύπλοκη, αλληλοεπικαλυπτόμενη, ακόμη και αλληλοσυγκρουόμενη, και συχνά ημιτελής, και δ) μεγάλες **αλληλοεπικαλύψεις αρμοδιοτήτων μεταξύ** οριζόντιων ή τομεακών **ρυθμιστών**, ή φορέων / υπηρεσιών ελέγχου των αγορών.

Την προηγούμενη περίοδο έγιναν μεν κάποια βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση (πχ νέος νόμος για ανταγωνισμό, μερική απελευθέρωση των μεταφορών, λειτουργία και έργο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, κ.α.) αλλά είτε δεν εφαρμόστηκαν πλήρως (πχ άρση της απαγόρευση πωλήσεων κάτω του κόστους, άρση της απαγόρευσης πώλησης βρεφικών τροφών στα σουπερ μάρκετ και άλλα καταστήματα, κ.α.) είτε

παραμένουν ημιτελή (απελευθέρωση επαγγελματιών, παρεμβάσεις στην αγορά πετρελαιοειδών, κ.α.).

Για να επιτευχθούν ουσιαστικά και άμεσα ορατά αποτελέσματα στην οικονομία η **στρατηγική που θα ακολουθηθεί απέναντι στη λειτουργία των αγορών** (πολιτική ανταγωνισμού) πρέπει να αποτελέσει **εργαλείο μιας νέας βιομηχανικής/αναπτυξιακής πολιτικής και βασικό συστατικό του προγράμματος για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος**, που θα προσελκύσει επενδύσεις.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΕΒ προτείνει:

A. Ενέργειες άμεσης υλοποίησης

- 1. Άμεση έναρξη του προγράμματος για μείωση ρυθμιστικών εμποδίων στον ανταγωνισμό** σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και ενεργό συμμετοχή του ΣΕΒ στην παρακολούθηση υλοποίησης της συμφωνίας. **Επέκταση του προγράμματος και σε άλλους τομείς της οικονομίας** (συγκεκριμένα σε δυναμικούς κλάδους με ορατή αναπτυξιακή προοπτική) θα ήταν σκόπιμη, ενώ η δημιουργία μόνιμου μηχανισμού μείωσης ρυθμιστικών εμποδίων θα διασφάλιζε μακροχρόνια αποτελέσματα.
- 2. Άμεση έκδοση των κανονιστικών πράξεων για την πλήρη και ολοκληρωμένη κατάργηση ρυθμιστικών εμποδίων που έχουν ήδη εντοπιστεί από τον ΣΕΒ** την προηγούμενη περίοδο και δεν έχουν προχωρήσει ικανοποιητικά (ενδεικτικά: πωλήσεις κάτω του κόστους, πώληση βρεφικών τροφών στα σούπερ μάρκετ και άλλα καταστήματα, υποχρέωση υποβολής τιμοκαταλόγων). Η άρση των ρυθμιστικών εμποδίων πρέπει να γίνεται με την μέγιστη νομική βεβαιότητα και λειτουργικότητα, ώστε να μη δημιουργείται ανασφάλεια δικαίου στην αγορά καθώς και αναταράξεις από ρυθμίσεις που αποσύρονται και επαναφέρονται διαδοχικά σε μικρό χρονικό διάστημα. Η αγορά έχει ανάγκη από ξεκάθαρους, συγκεκριμένους και νομικά αξιόπιστους νόμους και ρυθμίσεις.
- 3. Ουσιαστική κατάργηση του αγορανομικού κώδικα** (και των από αυτό προερχόμενων διατάξεων) και άρση των συναρμοδιοτήτων μεταξύ ελεγκτικών και εποπτικών φορέων της αγοράς και όχι αντικατάστασή του από ένα άλλο αντίστοιχης συλλογιστικής νέο θεσμικό πλαίσιο. Ο ΣΕΒ δύναται να συμμετάσχει με νομικούς και στελέχη της αγοράς για τις εργασίες της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής που θα το υλοποιήσει.
- 4. Επιτάχυνση των διαδικασιών απελευθέρωσης των κλειστών επαγγελματιών** μέσω α) της αξιοποίησης των γνωμοδοτήσεων της Επ. Ανταγωνισμού για τη άμεση ψήφιση των απαραίτητων κανονιστικών πράξεων για τα επαγγέλματα που έχουν ζητήσει εξαίρεση από τις γενικές διατάξεις του Ν 4038/2012 (ενδεικτικά: λογιστές, ορκωτοί εκτιμητές, δικηγόροι, φορτοεκφορτωτές, βενζινοπώλες, κ.α.) και β) της άμεσης έκδοση των εκκρεμών κανονιστικών πράξεων για την αδειοδότηση των λοιπών επαγγελματιών (με προτεραιότητα στα τεχνικά επαγγέλματα)
- 5. Άμεση έκδοση των απαιτούμενων κανονιστικών πράξεων** για την ενεργοποίηση του άρθρου 33 του Ν. 3959/2011 **για τη δημιουργία ειδικών τμημάτων** για την εκδίκαση των προσφυγών, παρεμβάσεων, ανακοπών,

εφέσεων και αιτήσεων αναθεώρησης του δικαίου του ανταγωνισμού (**ειδικό τμήμα Ανταγωνισμού στο Διοικητικό Εφετείο**)

6. **Κατάργηση ή εκσυγχρονισμός και αναμόρφωση του Νόμου 146/1914 «Περί αθεμίτου ανταγωνισμού»**

Συμπληρωματικά και σε αμέσως επόμενη περίοδο ο ΣΕΒ προτείνει να δρομολογηθούν οι παρακάτω ενέργειες:

Β. Επόμενες ενέργειες (μεσο-μακροχρόνια υλοποίηση)

1. **Σύσταση ενός μόνιμου μηχανισμού ανάλυσης των επιπτώσεων στον ανταγωνισμό** – οι οποίες πηγάζουν από τις κρατικές ρυθμίσεις – και ένα διευρυμένο πρόγραμμα αξιολόγησης του υφιστάμενου αλλά και νέου ρυθμιστικού πλαισίου για τη λειτουργία των αγορών. Αξιοποίηση του «Παρατηρητηρίου Ρυθμιστικών Εμποδίων του ΣΕΒ» για τον διαρκή εντοπισμό και προώθηση των ρυθμιστικών εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις.
2. **Κατάρτιση προγράμματος ευαισθητοποίησης των επιχειρήσεων** σε συνεργασία με τον ΣΕΒ και την Επιτροπή Ανταγωνισμού για την ενίσχυση της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων ως προς το θεσμικό πλαίσιο για τον ανταγωνισμό, μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των στελεχών τους.
3. Υλοποίηση προγράμματος **κατάρτισης των δικαστικών λειτουργών** για το θεσμικό πλαίσιο του ανταγωνισμού.
4. **Αναθεώρηση της μεθοδολογίας και του χαρακτήρα των επιβαλλόμενων προστίμων** για παραβάσεις τόσο της νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό όσο και των παραβάσεων που σχετίζονται με το υφιστάμενο αγορανομικό κώδικα και τις διατάξεις.

7. **Το επίπεδο των τιμών**

ΕΠΙΒΑΡΥΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Ο παραγωγικός κλάδος -- πέραν της μείωσης της ζήτησης -- έχει επιβαρυνθεί σημαντικά την τελευταία περίοδο, και αντιμετωπίζει προβλήματα επιβίωσης. Οι σημαντικότερες από τις πολλαπλές επιβαρύνσεις που έχει υποστεί ο κλάδος είναι:

- Μεγάλη αύξηση του κόστους ενέργειας, λόγω της αύξησης των τιμολογίων στο ηλεκτρικό ρεύμα (2008), της επιβολής Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στο ρεύμα (2010), του διπλασιασμού του ΕΦΚ στο μαζούτ (2011) και της επιβολής ΕΦΚ στο φυσικό αέριο(2011).
- Σημαντική αύξηση του κόστους Α' υλών, οι περισσότερες από τις οποίες είναι εισαγόμενες
- Το χαμηλό επίπεδο των βασικών υποδομών, (όπως π.χ. των υποδομών φόρτωσης στο λιμάνι του Βόλου). Σε ορισμένες περιπτώσεις, το επίπεδο αυτό έχει υποβαθμιστεί περαιτέρω λόγω αστοχιών
- Το πολύ υψηλό κόστος των μεταφορών, το οποίο μόλις πρόσφατα έχει μειωθεί
- Η αύξηση των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων όπως:
  - Διπλασιασμός κόστους δανεισμού το τελευταίο έτος

- Χειροτέρευση όρων πληρωμής για τα εισαγόμενα υλικά (π.χ. υλικά συσκευασίας) που συνιστούν σημαντική αύξηση κόστους
  - Σημαντική αύξηση φόρων
  - Μεγάλη καθυστέρηση επιστροφής του ΦΠΑ
- Η διατήρηση πολλών ρυθμιστικών και διοικητικών εμποδίων, με ένα επιπλέον κρυφό κόστος προερχόμενο από την πλημμελή λειτουργία του κρατικού μηχανισμού

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

Είναι φανερό ότι οι παραπάνω παράγοντες επιβαρύνουν το κόστος και δεν επιτρέπουν τη μείωση των τιμών. Επιπλέον, και σε αυτό το πλαίσιο, η συμπίεση του εργατικού κόστους δεν αποτελεί καθοριστικό παράγοντα μείωσης των τιμών. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι οι ενεργοβόρες βιομηχανίες, όπου το κόστος ενέργειας αποτελεί το 40-50% του κόστους παραγωγής. Για να αντισταθμιστεί η αύξηση του κόστους ενέργειας κατά 20%, που έχει επιβληθεί, απαιτείται να μειωθεί το εργατικό κόστος κατά 80%.

Συνεπώς, οι καθοριστικοί παράγοντες για την μείωση των τιμών των παραγομένων προϊόντων εξακολουθούν να είναι: η μείωση των φόρων, η άρση των ρυθμιστικών και διοικητικών εμποδίων, και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του κράτους.

ΘΕΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

1. Προστασία καταναλωτή

Η παρατεταμένη οικονομική ύφεση έχει μεταβάλλει ριζικά τη συμπεριφορά του καταναλωτή και έχει αναδείξει την ανάγκη καλύτερης και περισσότερης εκπαίδευσης, ενημέρωσης και πληροφόρησης του καταναλωτή για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του. Αυτό δεν μπορεί να γίνει χωρίς την ενεργό συμμετοχή των επιχειρήσεων και το συντονισμό με την πολιτεία και τις ενώσεις καταναλωτών. Εντούτοις τα τελευταία έτη τόσο ο ΣΕΒ όσο και ευρύτερα οι επιχειρήσεις είναι αποκλεισμένες από οποιαδήποτε επικοινωνία με την Γενική Γραμματεία Καταναλωτή και από οποιαδήποτε συμμετοχή σε δράσεις που αφορούν τόσο τις ίδιες όσο και τους καταναλωτές των προϊόντων που προσφέρουν.

Στο πλαίσιο αυτό ο ΣΕΒ προτείνει:

- **Άμεση ενεργοποίηση του Μνημονίου Συνεργασίας ΣΕΒ/ ΓΓΚ** για την υλοποίηση κοινών δράσεων για την προστασία του καταναλωτή (έχει υπογραφεί ήδη από το 2008 και παραμένει ανενεργό)
- **Αναβάθμιση του ρόλου του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτή και Αγοράς** και ενίσχυση της αντιπροσωπευτικότητας του φορέα με την αύξηση του αριθμού των εκπροσώπων της αγοράς και των επιχειρήσεων

ΘΕΜΑΤΑ ΕΣΠΑ: ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2007-13

1. Άμεσες προτεραιότητες

1.1 Ενδιάμεση αναθεώρηση

Στο πλαίσιο αυτό και πέραν της ανάγκης εξυπηρέτησης υποδομών ταχείας ωρίμανσης και υποστηρικτικών στο επιχειρηματικό περιβάλλον (π.χ. συμπλήρωση ελλείψεων σε περιοχές οργανωμένης εγκατάστασης - επενδύσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης) θα πρέπει ιδιαίτερα σε δράσεις κρατικών ενισχύσεων να αποφεύγεται ο κατακερματισμός και να προσμετράται με ιδιαίτερη βαρύτητα το αναπτυξιακό αποτύπωμα.

Η όποια αναθεώρηση δεν θα αφορά στα ήδη συμφωνηθέντα 180 έργα υψηλής προτεραιότητας.

1.2 Αντιμετώπιση προβλημάτων ρευστότητας

Αφορά δράσεις κρατικών ενισχύσεων όπου η ενεργοποίηση των διατιθέμενων πόρων του ΕΣΠΑ προσκρούει στην αδυναμία των υποψήφιων αποδεκτών να διαθέσουν την ίδια συμμετοχή και να τύχουν τραπεζικού δανεισμού.

1.3 Επιτάχυνση ενεργοποίησης υποστηρικτικού θεσμικού πλαισίου

Αφορά στο σύνολο της νομοθεσίας που έχει εγκατασταθεί πρόσφατα (ή πρόκειται στο άμεσο μέλλον) και αποσκοπεί στην απλοποίηση και επιτάχυνση διαδικασιών σχετιζόμενων με την ωρίμανση και υλοποίηση επενδύσεων (αδειοδοτήσεις, απαλλοτριώσεις, χωροθέτηση, απονομή δικαιουσύνης, κ.λπ.).

1.4 Ελαχιστοποίηση απωλειών προηγούμενης προγραμματικής περιόδου

Οι απώλειες που ισοδυναμούν με υποχρέωση επιστροφής κοινοτικών πόρων (αρχικά είχαν υπολογισθεί σε 2,5 ΒΕΥΡΟ έχοντας μέχρι σήμερα απομειωθεί σημαντικά), εφόσον έργα της προηγούμενης περιόδου (Γ' ΚΠΣ) απενταχθούν λόγω μη έγκαιρης ολοκλήρωσης μέσα στους επόμενους μήνες.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2014-19

Με δεδομένη την πρόσφατα δρομολογημένη προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου ο ΣΕΒ θεωρεί σκόπιμη την ανάδειξη της επιτακτικής ανάγκης για ριζικές απλοποιήσεις στη γραφειοκρατία που είναι συνυφασμένη με την συνολική ροή των προγραμμάτων και των επιμέρους δράσεων.

Παραμένουν επίκαιρα τα θέματα ρευστότητας και ενεργοποίησης του υποστηρικτικού θεσμικού πλαισίου (σχετικές αναφορές στα περί ΕΣΠΑ 2007-13), ενώ διαφαίνεται και η ανάγκη για νέα εργαλεία κρατικών ενισχύσεων που να ανταποκρίνονται στις νέες συνθήκες αλλά και τις απαιτήσεις για μεγιστοποίηση του σχετικού αναπτυξιακού οφέλους.

Ήδη ο ΣΕΒ προετοιμάζει πρόταση που αφορά στις στρατηγικές προτεραιότητες της νέας περιόδου τις οποίες και θα αναδείξει στο πλαίσιο της προβλεπόμενης εμπλοκής του στην προβλεπόμενη διαβούλευση.

Αυτές ενδεικτικά αφορούν σε:

- Σχέδια Ανάπτυξης κρίσιμων τομέων της ελληνικής οικονομίας (επενδύσεις σε υποδομές καινοτομίας, ανάπτυξη της εξωστρέφειας, ανάπτυξη κρίσιμων competences)
- Ανάπτυξη Υποδομών Εγκατάστασης Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας (Επιχειρηματικές Περιοχές, Ζώνες Καινοτομίας, Τεχνολογικά Πάρκα)
- Υποδομές στήριξης των εξαγωγικών επιχειρήσεων και ευρύτερα της εξωστρέφειας (στρατηγική πληροφόρηση, τεχνική στήριξη)
- Χρηματοδοτικά εργαλεία στήριξης της νέας επιχειρηματικότητας και της κεφαλαιακής επάρκειας των επιχειρήσεων (ρευστότητα, μόνιμα κεφάλαια...)
- Ενθάρρυνση προγραμμάτων αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων (στήριξη ολοκληρωμένων προγραμμάτων προσαρμογής των επιχειρήσεων)
- Αποτελεσματικά Προγράμματα για την απασχόληση των νέων και ριζική καταπολέμηση της νεανικής ανεργίας (ενθάρρυνση δράσεων εργασιακής εμπειρίας, ανάδειξη της μαθητείας σε εθνική προτεραιότητα).